

Projekt

z dnia 16 stycznia 2026 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXVI/ /2026
RADY MIEJSKIEJ WE WSCHOWIE**

z dnia 30 stycznia 2026 r.

**w sprawie Programu Usług Społecznych w Gminie Wschowa na lata
2026-2028**

Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818 oraz z 2025 r. poz. 620) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Usług Społecznych w Gminie Wschowa na lata 2026-2028”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wschowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej we Wschowie
Hanna Knaflewska - Walkowiak**

**PROGRAM
USŁUG SPOŁECZNYCH
W GMINIE WSCHOWA
NA LATA 2026-2028**

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Spis treści

I.	Wstęp.....	3
II.	Słowniczek.....	5
III.	Nazwa i cel Programu	6
IV.	Okres realizacji Programu	8
V.	Potrzeby uzasadniające realizację Programu	8
VI.	Charakterystyka i przewidywana liczba osób objętych programem	11
VII.	Określenie usług społecznych oferowanych w Programie	12
VIII.	Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie oraz źródło ich finansowania.....	14
IX.	Sposób dokumentowania spełnienia warunków do zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych	16
X.	Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych	17
XI.	Organizacja Programu w tym etapy jego realizacji	18
XII.	Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji	19
XIII.	Budżet Programu oraz źródła jego finansowania	21
XIV.	Podsumowanie	22

I. Wstęp

Program Usług Społecznych w Gminie Wschowa na lata 2026–2028 stanowi kompleksową odpowiedź na wyzwania społeczne, demograficzne i organizacyjne, z jakimi mierzy się lokalna wspólnota. Dokument wpisuje się w kierunki wyznaczone przez ustawę o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz polityki krajowe i regionalne, uwzględniając jednocześnie specyfikę lokalnych potrzeb mieszkańców. Jego celem jest stworzenie spójnego, dostępnego i efektywnego systemu usług, który wzmacnia aktywność społeczną, poprawia jakość życia mieszkańców oraz zwiększa ich samodzielność i poczucie bezpieczeństwa.

Program zakłada rozwój usług społecznych w oparciu o zasady pomocniczości, partycypacji, integracji działań publicznych oraz otwartości na współpracę z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i środowiskiem lokalnym. Kluczowym założeniem jest przejście od tradycyjnego, zasiłkowego modelu pomocy do nowoczesnego podejścia opartego na aktywizacji, profilaktyce i wzmacnianiu zasobów mieszkańców.

Opracowanie Programu poprzedziła szczegółowa diagnoza sytuacji społecznej Gminy Wschowa, obejmująca analizę danych demograficznych, ocenę zakresu dotychczas świadczonych usług oraz identyfikację potrzeb mieszkańców i doświadczeń instytucji realizujących politykę społeczną. Wnioski z diagnozy potwierdzają rosnące zapotrzebowanie na usługi kierowane do osób starszych, niesamodzielnych, rodzin z dziećmi, osób z niepełnosprawnościami oraz osób wymagających wsparcia w obszarach zdrowia psychicznego, integracji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Aby zapewnić mieszkańcom Gminy Wschowa szeroki i skoordynowany dostęp do zintegrowanych usług społecznych, na mocy Uchwały nr XXI/201/2025 Rady Miejskiej we Wschowie z dnia 31 października 2025 r. przekształcono Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w Centrum Usług Społecznych. Z dniem 1 stycznia 2026 r. CUS rozpoczęło działalność jako nowa jednostka organizacyjna gminy oraz instytucja lokalnej polityki społecznej. Jego nadrzędnym celem jest integracja, rozwój i poszerzanie dostępności usług społecznych w taki sposób, aby odpowiadały one na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców, wzmacniały ich samodzielność oraz sprzyjały poprawie jakości życia.

Dokumentem określającym katalog usług społecznych realizowanych przez Centrum Usług Społecznych – wynikających z rozeznania potrzeb społeczności lokalnej – jest właśnie Program Usług Społecznych. Wyznacza on ramy organizacyjne, merytoryczne i praktyczne dla planowania, koordynacji i wykonywania usług kierowanych do różnych grup odbiorców.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1818), rada gminy może przyjąć program usług społecznych określający usługi wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej. Opracowanie, przyjęcie i wdrożenie Programu jest

zatem jednym z fundamentalnych etapów kształtowania lokalnego systemu usług społecznych, którego zadaniem jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do kompleksowego, szerokiego i zintegrowanego wsparcia.

Program Usług Społecznych na lata 2026–2028 określa kierunki rozwoju usług społecznych, ich zakres, cele, grupy odbiorców oraz instrumenty realizacji. Zawiera także procedury monitoringu i ewaluacji, umożliwiające ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz bieżące dostosowywanie ich do zmieniających się potrzeb społecznych. Dokument stanowi podstawę organizacji i rozwoju usług świadczonych przez Centrum Usług Społecznych we Wschowie oraz lokalnych partnerów, tworząc wspólną ramę działania na rzecz wzmocnienia potencjału i poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

II. Słowniczek

Centrum/CUS – Centrum Usług Społecznych we Wschowie – jednostka organizacyjna gminy powołana na mocy ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych odpowiedzialna za koordynację, integrację oraz świadczenie usług społecznych na rzecz mieszkańców.

Usługi społeczne - usługi w rozumieniu art. 2 ust. 1 i ust 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, obejmujące działania z zakresu m.in. usług wspierających rodzinę, edukacyjnych, zdrowotnych, opiekuńczych, asystenckich, aktywizujących, integracyjnych oraz usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami i osoby niesamodzielne.

Mieszkaniec - osoba, której miejscem zamieszkania i przebywania (z zamiarem stałego pobytu) jest Gmina Wschowa.

Opiekun faktyczny- osoba sprawująca opiekę nad inną osobą, mimo braku formalnego ustanowienia opiekunem prawnym.

Osoba korzystająca z Usług społecznych - osoba spełniająca kryteria i warunki kwalifikowania do korzystania z usług określonych w Programie Usług Społecznych, zakwalifikowanie udziału w usłudze.

Osoba z niepełnosprawnością - należy przez to rozumieć osoby niepełnosprawne w rozumieniu wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021/2027 lub uczeń albo dziecko w wieku przedszkolnym posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na dany rodzaj niepełnosprawności lub dzieci i młodzież posiadające orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu głębokim. Orzeczenia uczniów, dzieci lub młodzieży wydawane są przez zespół orzekający w publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.

Osoba potrzebująca wsparcia w codziennym funkcjonowaniu - należy przez to rozumieć osobę, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w wykonaniu co najmniej jednej czynności dnia codziennego.

Program/PUS – Program Usług Społecznych w Gminie Wschowa na lata 2026-2028.

Zakres usług - działania wynikające z zakresu określonego w art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, określające możliwe obszary wsparcia świadczonego mieszkańcom.

Zakres interwencji EFS – obszary wsparcia przewidziane w projekcie „Centrum Usług Społecznych we Wschowie - lokalne wsparcie na miarę potrzeb”, wynikające z regulaminu projektu i zasad Europejskiego Funduszu Społecznego.

Koordinator Indywidualnych Planów Usług Społecznych/KIPUS – Pracownik CUS odpowiedzialny za analizę potrzeb osoby korzystającej z usług, opracowanie oraz monitorowanie indywidualnych planów usług społecznych.

Indywidualny Plan Usług Społecznych/IPUS – dokument opisujący zakres, formę, częstotliwość i cele wsparcia udzielonego danej osobie w ramach usług społecznych.

Organizowanie Społeczności Lokalnej/OSL – metoda pracy środowiskowej polegająca na aktywizowaniu, integrowaniu i wzmacnianiu mieszkańców poprzez działania oddolne.

Partnerstwo lokalne – współpraca między instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi, mieszkańcami i przedsiębiorcami w celu realizacji wspólnych działań na rzecz społeczności.

III. Nazwa i cel Programu

Nazwa Programu:

Program Usług Społecznych w Gminie Wschowa na lata 2026-2028.

Cel Programu:

Celem głównym Programu Usług Społecznych w Gminie Wschowa jest zwiększenie dostępu mieszkańców do zintegrowanych usług społecznych odpowiadających na potrzeby wspólnoty w oparciu o zasady kompleksowości, podmiotowości, jakości, powszechności, współpracy, pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych.

Integracja wszelkich usług społecznych umożliwi bardziej efektywne wykorzystanie lokalnego potencjału usługowego oraz skuteczniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców w kluczowych obszarach życia społecznego.

Program określa rodzaj usług, które będą realizowane przez Centrum Usług Społecznych we Wschowie bezpośrednio na rzecz społeczności lokalnej. Tryb, zasady tworzenia i jego uchwalania określa rozdział 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1818).

Dokument został przygotowany w oparciu o przeprowadzoną przez Lokalne Badania Społeczne „Diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Wschowa” i stanowi odpowiedź na rzeczywiste, zidentyfikowane i precyzyjnie określone potrzeby mieszkańców. Dzięki temu Program uwzględnia zarówno aktualne wyzwanie społeczne, jak i potencjały możliwe do wykorzystania w rozwoju usług.

Realizatorem Programu jest Centrum Usług Społecznych we Wschowie. Wykonawcami usług społecznych zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1818) mogą być w szczególności:

- Urząd Miasta i Gminy we Wschowie,
- inne niż Urząd jednostki organizacyjne Gminy Wschowa w tym centrum usług społecznych,
- organizacje pozarządowe lub podmioty, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- podmioty wyłonione na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 roku – Prawo zamówień publicznych,
- podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Centrum Usług Społecznych we Wschowie pełni rolę usług społecznych w Gminie odpowiadając za zwiększenie dostępności usług zintegrowanych, skierowanych do wszystkich mieszkańców. Realizuje także działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną. Dzięki swojej ofercie centrum umożliwia mieszkańcom korzystanie z usług w sposób kompleksowy i spersonalizowany, adekwatnie do ich indywidualnych potrzeb, przy kontakcie z jedną instytucją.

Program Usług Społecznych przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Wschowa poprzez realizację działań odpowiadających na zidentyfikowane oczekiwania, potrzeby i deficyty wskazane w przeprowadzonej Diagnozie. Stanowi także podstawę do dalszego budowania nowoczesnego,

zintegrowanego systemu usług społecznych ukierunkowanego na rozwój, samodzielność i dobrostan mieszkańców.

IV. Okres realizacji Programu

Program Usług Społecznych w Gminie Wschowa będzie realizowany w okresie od dnia wejścia uchwały w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych na lata 2026-2028 do 31 stycznia 2028 r., w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych we Wschowie - lokalne wsparcie na miarę potrzeb”. Gmina Wschowa zobowiązuje się do zachowania gotowości w zakresie utrzymania oferty usług społecznych w okresie obowiązującej trwałości projektu.

V. Potrzeby uzasadniające realizację Programu

Wyraźne i długofalowe zmiany demograficzne obserwowane na terenie Gminy Wschowa – podobnie jak w całym kraju, województwie lubuskim i powiecie wschowskim – stanowią istotne wyzwanie dla polityki społecznej. Liczba mieszkańców Gminy Wschowa systematycznie się zmniejsza, a zgodnie z prognozami zjawisko to będzie się utrzymywać. Szacuje się, że populacja powiatu wschowskiego w roku 2030 ma wynosić 35 717 osób, natomiast do roku 2050 liczba mieszkańców powiatu zmniejszy się do 29 615 osób. Równocześnie zachodzą znaczące zmiany struktury wiekowej mieszkańców. Według danych na koniec 2024 osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły - 18,17 proc. ludności Gminy, osoby w wieku produkcyjnym - 57,99 proc., natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym - 23,84 proc. W ostatnich 5 latach zmniejsza się udział osób w wieku produkcyjnym, a rośnie liczba mieszkańców w wieku senioralnym. Trend ten wskazuje na stopniowe „starzenie się” populacji Gminy Wschowa. Zjawisko to – zgodnie z prognozami krajowymi i regionalnymi ma charakter trwały i będzie narastać w kolejnych latach.

Zmiany demograficzne wpływają na kształt i skalę potrzeb społecznych, co wymaga konsekwentnego dostosowywania usług do nowych wyzwań. W szczególności rośnie zapotrzebowanie na usługi kierowane do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób niesamodzielnych. Jednocześnie kluczowe jest zapewnienie atrakcyjnej, nowoczesnej oferty dla rodzin z dziećmi, dzieci i młodzieży, aby wzmacniać lokalną wspólnotę i podnosić jakość życia na terenie Gminy.

W perspektywie długoterminowej wzmacnianie i różnicowanie dostępnych i wysokiej jakości usług społecznych może przyczynić się do ograniczenia procesu depopulacji oraz wzmocnienia potencjału społecznego Gminy Wschowa.

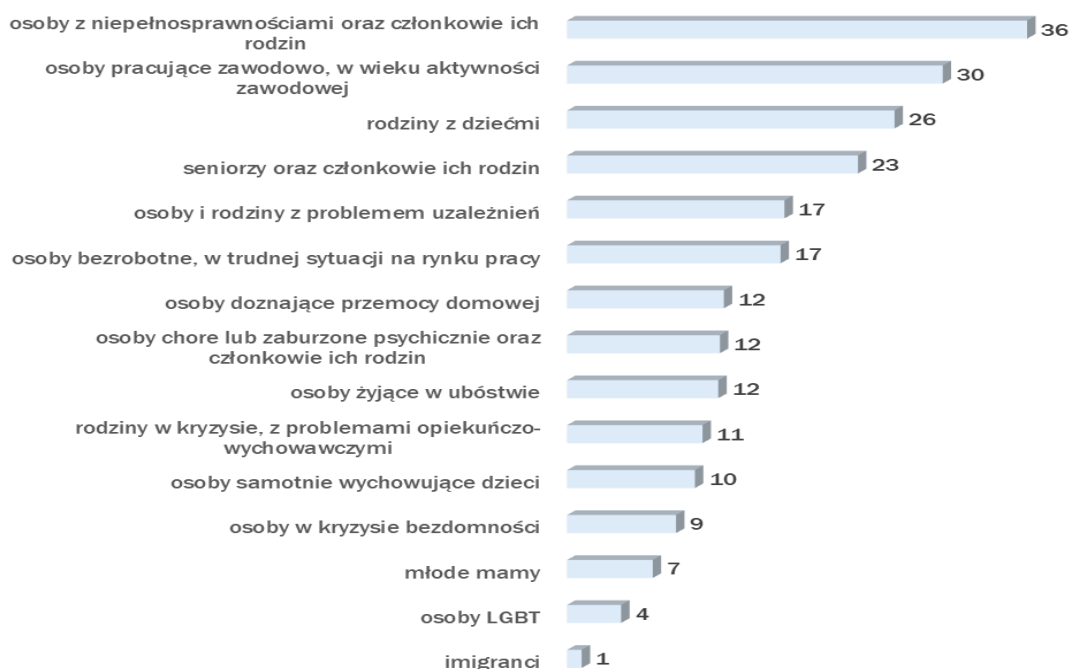
Rosnące potrzeby mieszkańców wymagają rozwoju infrastruktury wsparcia, która powinna być dostępna nie tylko dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji ale dla wszystkich mieszkańców – zgodnie z ideą usług powszechnych, realizowanych blisko ludzi na poziomie lokalnym.

Zakres potrzeb określono w oparciu o Diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Wschowa. Badania umożliwiły rozpoznanie najważniejszych potrzeb mieszkańców oraz identyfikację grup odbiorców usług społecznych. Wśród najczęściej wskazywanych deficytów znalazły się: niewystarczająca oferta dla dzieci, potrzeba rozwoju oferty sportowej, oczekiwania dotyczące usług zdrowotnych oraz zapotrzebowanie na bogatą ofertę kulturalną i działania kierowane do młodzieży. Ankietowani wskazali również na znaczenie poprawy komunikacji zbiorowej, jako elementu ułatwiającego korzystanie z lokalnych usług.

Na podstawie przeprowadzonej Diagnozy wskazano trzy główne grupy mieszkańców, które powinny zostać objęte priorytetowym wsparciem Centrum Usług Społecznych:

- Osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny,
- Rodziny z dziećmi,
- Seniorzy.

Wykres 1. Grupy kategoryjne mieszkańców, do których powinny być kierowane usługi społeczne (dane w % - dane wykazane w przeprowadzonej Diagnozie potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Wschowa)

Każda grupa posiada określone potrzeby, szczegółowo wskazane w pełnym raporcie z Diagnozy, dostępnym na stronie cuswschowa.pl. W ramach Programu realizowane będą określone, sprofilowane, kompleksowe i spersonalizowane usługi społeczne.

Program określa najważniejsze zidentyfikowane potrzeby poszczególnych grup:

Osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny:

- **Zdrowie, samodzielność:** większa dostępność usług zdrowotnych i fizjoterapii, również w miejscu zamieszkania.
- **Edukacja, rozwój:** większa dostępność do usług edukacyjnych (w tym edukacji zdrowotnej), warsztatów, grup samopomocowych i wsparcia.
- **Relacje z innymi:** przełamanie stereotypów i zwiększenie społecznej empatii. Stworzenie miejsca lub działań, dedykowanych osobom niepełnosprawnym.
- **Dostęp do informacji na temat lokalnej oferty:** ułatwiony i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością dostęp do informacji o ofercie Gminy.

Rodziny z dziećmi:

- **Zdrowie:** usługi z zakresu edukacji zdrowotnej, spotkania i konsultacje ze specjalistami.
- **Relacje międzyludzkie i czas wolny:** poprawa społecznych interakcji oraz pogłębienie stosunków społecznych, integracja, aktywności łączące mieszkańców w różnym wieku. Działania międzypokoleniowe.
- **Edukacja, rozwój, aktywność zawodowa:** wzajemna wymiana informacji i doświadczeń, grupy samopomocowe. Edukacja poza formalna zwiększająca kompetencje rodzicielskie, społeczne i obywatelskie.

Seniorzy:

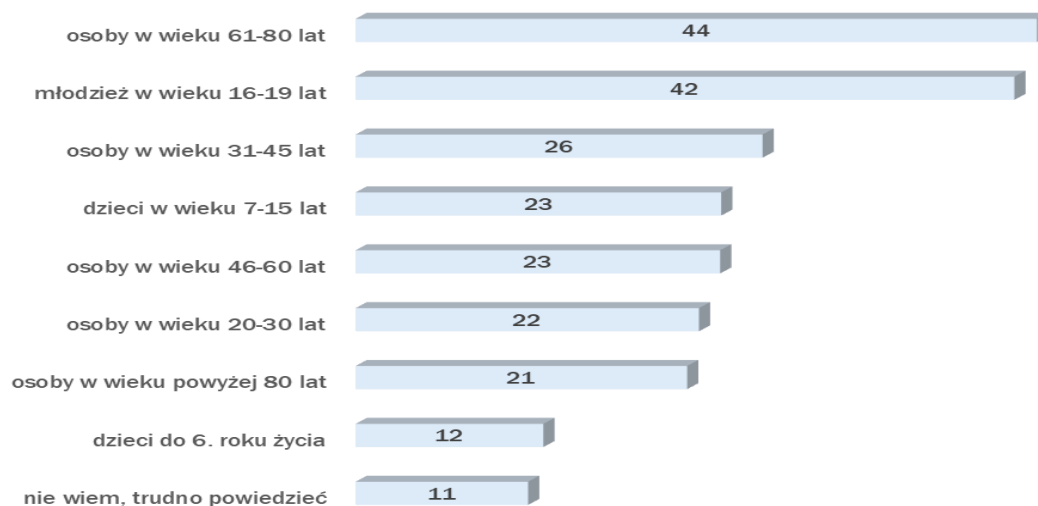
- **Zdrowie:** dostępność do usług ochrony zdrowia.
- **Edukacja, rozwój:** ogólne zwiększanie wiedzy i kompetencji m.in. w obszarze poprawy zdrowia. Również samopomoc i wzajemna wymiana wiedzy.

W oparciu o zidentyfikowane potrzeby Programu Usług Społecznych zakłada realizację sprofilowanych, kompleksowych i spersonalizowanych usług społecznych, odpowiadających na realne oczekiwania mieszkańców oraz wspierających długofalowy rozwój społeczny Gminy Wschowa.

VI. Charakterystyka i przewidywana liczba osób objętych programem

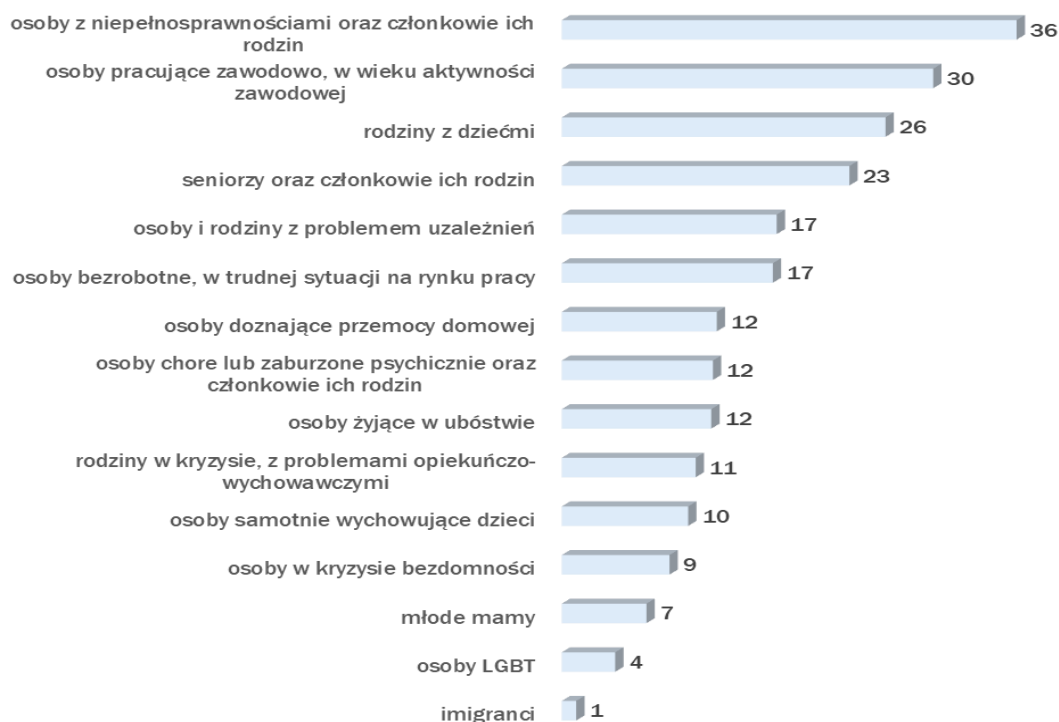
Adresatami Programu będą wszyscy mieszkańcy Gminy Wschowa, a w szczególności grupy wskazane w „Diagnozie potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Wschowa”. Takimi grupami są: osoby z niepełnosprawnościami oraz członkowie ich rodzin, rodziny z dziećmi oraz seniorzy.

Wykres 2. Grupy wiekowe mieszkańców, do których powinny być kierowane usługi społeczne (dane w %)

Źródło: Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Wschowa.

Wykres 3. Grupy kategorialne mieszkańców, do których powinny być kierowane usługi społeczne (dane w %)

Źródło: Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Wschowa.

Przewiduje się, że Program obejmuje łącznie **225 mieszkańców** Gminy Wschowa.

VII. Określenie usług społecznych oferowanych w Programie

Usługi społeczne określone w niniejszym Programie odpowiadają na potrzeby i wyzwania wynikające z zidentyfikowanych w „Diagnozie potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Wschowa”.

Program będzie realizowany na rzecz wszystkich mieszkańców Gminy, przy czym głównym organizatorem usług będzie Centrum Usług Społecznych we Wschowie. Do jego kluczowych zadań w tym zakresie należeć będą:

- opracowanie niezbędnych dokumentów służących realizacji założeń Programu,
- koordynacja, monitoring świadczonych usług, ewaluacja,
- rozwój współpracy międzysektorowej.

Katalog usług społecznych określonych w Programie przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nazwa Usługi	Data rozpoczęcia	Opis
1.	Specjalistyczna usługa usprawniająca	marzec 2026 r.	Usługa społeczna lub opiekuńcza skierowana przede wszystkim do osób z obniżoną sprawnością fizyczną, sensoryczną lub intelektualną – mająca na celu poprawę, przywrócenie lub utrzymanie sprawności oraz wsparcie w maksymalnej samodzielności. Planowana usługa będzie realizowana w siedzibie CUS, również w formie mobilnej przez wykwalifikowanego fizjoterapeutę.
2.	Biofeedback	lipiec 2026 r.	Metoda terapeutyczna i treningowa ucząca kontrolowanie procesów fizjologicznych ciała (tętno, napięcie mięśni, oddech czy fale mózgowe) dzięki informacjom zwrotnym. Celem biofeedbacku jest zwiększenie świadomości funkcjonowania ciała i nauczenie się świadomego wpływania na reakcje organizmu, co może pomagać m.in. w redukcji stresu, leczeniu bezsenności, migren, nadciśnienia czy zaburzeń lękowych. Redukcja stresu i napięcia – pomaga obniżyć poziom kortyzolu i nauczyć się reagować spokojniej w sytuacjach stresowych. Poprawa

			relaksacji – umożliwia lepszą kontrolę oddechu, pracy serca i napięcia mięśni. Lepsza koncentracja i pamięć – szczególnie w treningu EEG-biofeedback (neurofeedback), stosowanym np. u dzieci z ADHD. Zwiększenie kontroli nad ciałem – pomocne przy bólach głowy, migrenach, nadciśnieniu czy napięciowych bólach mięśni. Poprawa jakości snu – ułatwia zasypianie i redukuje bezsenność. Wspomaganie terapii emocjonalnych i psychologicznych – pomaga w radzeniu sobie z lękiem, depresją i zaburzeniami psychosomatycznymi. Bezpieczeństwo – metoda jest nieinwazyjna i opiera się na naturalnych mechanizmach samoregulacji organizmu.
3.	Świadome rodzicielstwo	lipiec 2026 r.	Program profilaktyki bycia uważnym, pełnym szacunku i empatii w relacji z dzieckiem, skupiając się na zrozumieniu jego potrzeb i emocji, a jednocześnie na pracy nad własnymi reakcjami, wzorcami i przeszłymi doświadczeniami. Jest to profilaktyka depresji poporodowej oraz jak dbać o siebie (rodzic) i o dziecko do 1 roku życia. W ramach projektu zostaną zakupione fantomy, na których rodzic będzie mógł uczyć się prawidłowej pielęgnacji dziecka.
4.	Akademia malucha i rodzica – wsparcie dla rodzin	lipiec 2026 r.	Program łączący opiekę, edukację i wsparcie rodziców małych dzieci przeciwdziałający izolacji społecznej i wspierający kompetencje wychowawcze. Program obejmuje elementy pedagogiki bliskości, elementy stymulacji sensorycznej, zabawy muzyczno-ruchowe, pracę z emocjami, ćwiczenia z komunikacji niewerbalnej.
5.	Profilaktyka zdrowotna dla osób zależnych	lipiec 2026 r.	Specjalistyczne wsparcie osób zależnych ze względu na wiek, przewlekłą chorobę, niepełnosprawność. Specjalista (np. pielęgniarka środowiskowa, terapeuta funkcjonalny) udziela wsparcia w zakresie profilaktyki przeciwdroźynowej, higieny, karmienia,

			przemieszczania osoby zależnej, organizację przestrzeni mieszkalnej oraz sposoby samopomocy i regeneracji. Celem zadania jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i sprawności rodzin, które nie mają doświadczenia w opiece nad osobą przewlekle chorą lub niesamodzielną.
6.	Profilaktyka zdrowego trybu życia	wrzesień 2026 r.	Działania promujące zdrowe nawyki i zapobieganie chorobą w tym: edukacja, monitorowanie stanu zdrowia, zmianę stylu życia. Zajęcia prowadzone będą przez specjalistów w danej dziedzinie.
7.	Utworzenie i funkcjonowanie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego	listopad 2026 r.	Celem jest przeciwdziałanie lokalnym deficytom w zakresie dostępności podstawowego sprzętu pomocniczego i rehabilitacyjnego niezbędnego w procesie usprawniania, rekonwalescencji, codziennego funkcjonowania oraz profilaktyki powikłań zdrowotnych. Wsparcie ma charakter rzeczowy (udostępnianie sprzętu) oraz usługowy (obsługa, informacja, doradztwo). Wypożyczalnia będzie działać w formule nieodpłatnego użyczenia. Kwalifikacja osób do korzystania ze sprzętu odbywać się będzie za pośrednictwem CUS, na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego.

Usługi społeczne realizowane w Programie Usług Społecznych będą zgodne ze standardami wprowadzonymi Zarządzeniem Dyrektora Centrum Usług Społecznych we Wschowie.

VIII. Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie oraz źródło ich finansowania

Warunki, tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie wynikają z rozdziału 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1818) – „Zasady realizowania programów usług społecznych przez centrum”. Do korzystania z usług społecznych określonych w Programie uprawnieni są wszyscy mieszkańcy Gminy Wschowa.

Nazwa usługi	Odbiorca	Tryb kwalifikowania	Liczba godzin	Planowana liczba osób objętych programem	Źródło finansowania
Specjalistyczna usługa usprawniająca	usługa skierowana do seniorów i osób z niepełnosprawnościami, osób zależnych	skierowanie lekarza rodzinnego lub specjalisty	560	70 osób	EFS+ usługa bezpłatna
Biofeedback	skierowane do dzieci w wieku 4-18 lat, seniorów i osób z niepełnosprawnościami	zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych	1274	70 osób	EFS+ usługa bezpłatna
Świadome rodzicielstwo	skierowana do rodziców oczekujących dziecko/ci i rodziców z dziećmi do 1 roku życia	mieszkaniec Gminy Wschowa	200	40 osób	EFS+ usługa bezpłatna
Akademia malucha i rodzica	skierowana do rodziców dzieci do lat 3	mieszkaniec Gminy Wschowa	200	40 osób	EFS+ usługa bezpłatna
Profilaktyka zdrowotna dla osób zależnych	skierowana do opiekunów osób zależnych i osób zależnych	zaświadczenie lekarza rodzinnego /rekomendacje specjalisty /opinia pracownika CUS	200	50 osób	EFS+ usługa bezpłatna

Profilaktyka zdrowego trybu życia	skierowana do osób starszych	mieszkaniec Gminy Wschowa	180	45 osób	EFS+ usługa bezpłatna
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	skierowana do osób niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnością i osób starszych	zaświadczenie medyczne /rekomendacje personelu CUS /opinia pracownika socjalnego	121 sztuk	40 osób	EFS+ usługa bezpłatna

IX. Sposób dokumentowania spełnienia warunków do zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych

1. Zakwalifikowanie do korzystania z usług społecznych określonych w Programie:

- odbywa się na podstawie złożonego wniosku wraz z niezbędnymi dokumentami potwierdzającymi spełnienie określonych w Programie warunków do korzystania z usług społecznych,
- następuje w oparciu o warunki i w trybie wynikającym z Programu i nie wymaga wydania decyzji administracyjnej,
- następuje z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu,
- może zostać poprzedzone koniecznością złożenia dodatkowych dokumentów potwierdzających sytuację m.in. życiową, rodzinną, zdrowotną,
- może zostać poprzedzone przeprowadzeniem rozeznania potrzeb przez koordynatora indywidualnych planów usług.

2. Odmowa zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych następuje w drodze decyzji administracyjnej w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego.

3. Informacje niezbędne do zakwalifikowania do skorzystania z usługi społecznej, określonej w Programie to:

- 1) dokumenty zgłoszeniowe: formularz rekrutacyjny, karta zgłoszenia do projektu, deklaracja uczestnictwa w projekcie,

- 2) złożenie wniosku o usługi z katalogu usług,
- 3) oświadczenie o spełnieniu warunków do uzyskania wsparcia,
- 4) zaświadczenie o stanie zdrowia (jeżeli dotyczy),
- 5) orzeczenie o niepełnosprawności (jeżeli dotyczy),
- 6) opinie specjalistów (jeżeli dotyczy).

X. Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych

1. Zakres danych osobowych niezbędnych do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych dotyczy podstawowego zakresu danych oraz danych wynikających z realizacji usług. Dotyczy on kwalifikowania poszczególnych grup odbiorców do usług społecznych. Ponadto każdy z korzystających z usług społecznych zobowiązany jest do zapoznania się z klauzulami informacyjnymi udostępnionymi mu przez administratorów przed dokonaniem jakichkolwiek czynności wynikających z uczestnictwa w usługach społecznych zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

2. W dokumentacji CUS będą gromadzone i przetwarzane dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych. Podstawowy zakres danych obejmuje:

- imię i nazwisko,
- adres zamieszkania,
- PESEL,
- nr telefonu/adres e-mail,
- dane opiekuna prawnego/osoby do kontaktu (imię, nazwisko, nr telefonu/adres e-mail),
- status na rynku pracy,
- informację dotyczącą posiadania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- informację o przynależności do mniejszości narodowej lub etnicznej,
- informację o pochodzeniu narodowym,

- informację o bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań,
- zawod.

XI. Organizacja Programu w tym etapy jego realizacji

1. Realizatorem Programu Usług Społecznych jest Centrum Usług Społecznych we Wschowie, którego zadania obejmują:
 - opracowywanie niezbędnych dokumentów w celu realizacji usług społecznych,
 - koordynacja, udział w realizacji oraz monitoring Programu Usług Społecznych,
 - wyszukiwanie i włączanie jak największej liczby podmiotów mogących realizować usługi społeczne na rzecz mieszkańców Gminy Wschowa.
2. Wykonawcą usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych może być, w szczególności:
 - CUS oraz inne jednostki organizacyjne Gminy Wschowa,
 - organizacje pozarządowe lub podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r., poz. 1338), wyłonione na podstawie tej ustawy,
 - podmioty wyłonione na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1320).

3. Etapy realizacji Programu Usług Społecznych

Etap	Działanie	Termin realizacji
I	Podjęcie Uchwały Rady Gminy we Wschowie o przyjęciu realizacji Programu Usług Społecznych Gminy Wschowa na okres od 1 stycznia 2026r. do 31 stycznia 2028r.	styczeń 2026 r.
II	Koordinowanie realizacji działań związanych z wdrożeniem Programu Usług Społecznych, w tym: przygotowanie dokumentacji związanej ze zleceniem usług społecznych, realizacja usług społecznych.	luty 2026 r.- styczeń 2028 r.

III	Monitorowanie realizacji Programu Usług Społecznych.	- na koniec IV kwartału 2026 r. - na koniec IV kwartału 2027 r. - styczeń 2028 r.
IV	Przygotowanie informacji o realizacji Programu Usług Społecznych.	Do 31 marca 2028 r. - zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych

XII. Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji

Realizacja Programu Usług Społecznych podlega stałemu monitorowaniu, które ma na celu zapewnienie wysokiej jakości wdrożenia usług w Gminie Wschowa:

Za monitorowanie Programu odpowiedzialne jest Centrum Usług Społecznych, którego zadaniem jest dostarczanie niezbędnych informacji umożliwiających podejmowanie decyzji sprzyjających efektywnej realizacji Programu.

Monitoring Programu polega na:

- a) zbieraniu,
- b) gromadzeniu,
- c) analizowaniu, informacji uzyskanych w toku realizacji usług społecznych.

Po zakończeniu korzystania z usług społecznych, każdy odbiorca będzie zobowiązany do wypełnienia ankiety zadowolenia z usług CUS. Monitorowaniu podlegać będą proces świadczenia i sposób korzystania z nich. W razie potrzeby będą podejmowane działania interwencyjne i usprawniające. Po zakończeniu realizacji Programu Usług Społecznych sporządzona zostanie szczegółowa informacja z realizacji Programu, zgodnie z zakresem określonym w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1818).

Ocena skuteczności i efektywności Programu Usług Społecznych będzie dokonywana przez pracowników Centrum Usług Społecznych we Wschowie i opierać się będzie na arkuszu oceny obejmującej następujące kryteria:

- 1) stopień realizacji zaplanowanych usług,
- 2) zgodność działań wykonawców z obowiązującymi standardami usług,
- 3) poziom zadowolenia odbiorców usług,

Wskaźniki efektywności Programu Usług Społecznych podzielone są na ilościowe i jakościowe.

Poniżej przedstawiono wskaźniki ilościowe dla poszczególnych usług:

- 1) liczba osób korzystających z usług społecznych
sposób pomiaru: wewnętrzna ewidencja wniosków/kwalifikacji,
- 2) liczba usług społecznych określonych w katalogu usług
sposób pomiaru: Program Usług Społecznych,
- 3) liczba godzin zrealizowanych usług
sposób pomiaru: wewnętrzna ewidencja wniosków/kwalifikacji,
- 4) liczba podmiotów realizujących usługi społeczne
sposób pomiaru: ewidencja zawartych umów/porozumień/zleceń,
- 5) liczba partnerstw/porozumień międzysektorowych zawartych w związku z realizacją Programu Usług Społecznych
sposób pomiaru: ewidencja zawartych umów/porozumień,
- 6) liczba indywidualnych planów usług społecznych
sposób pomiaru: ewidencja indywidualnych planów usług społecznych

Wskaźniki jakościowe odnoszą się do oceny:

1. Poziomu zadowolenia odbiorców z usług społecznych,
2. Jakości realizacji usług społecznych przez wykonawców, z uwzględnieniem następujących kryteriów.:

- a) zindywidualizowane podejście osób realizujących usługę,
- b) elastyczność i zaangażowanie osób realizujących usługę,
- c) umiejętność rozumienia potrzeb osób korzystających z usługi,
- d) komunikatywność (łatwość nawiązywania kontaktu oraz wyczerpujące i zrozumiałe przekazanie informacji),
- e) poczucie bezpieczeństwa i poufność informacji zapewnione przez osoby realizujące usługę.

XIII. Budżet Programu oraz źródła jego finansowania

Program Usług Społecznych w Gminie Wschowa na lata 2026-2028 finansowany będzie z budżetu gminy oraz środków pochodzących z dotacji otrzymanej w ramach projektu pt.: „Centrum Usług Społecznych we Wschowie - lokalne wsparcie na miarę potrzeb” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 (FEW) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+).

Całkowita wartość projektu stanowi kwotę 2 636 221,59 zł, w tym środki na realizację poszczególnych usług społecznych w okresie od 1 marca 2026 r. do 31 stycznia 2028 r. wynoszą 1 060 880,12 zł. Poniżej przedstawiono podział środków na usługi społeczne realizowane w ramach tego projektu:

Nazwa usługi	Budżet
Specjalistyczna usługa usprawniająca	124 784,50 zł
Biofeedback	299 050,00 zł
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	310 167,35 zł
Akademia Malucha i Rodzica	150 259,12 zł
Świadome rodzicielstwo	100 619,15 zł
Profilaktyka zdrowotna osób zależnych	40 000,00 zł
Profilaktyka zdrowego trybu życia	36 000,00 zł

XIV. Podsumowanie.

Program Usług Społecznych Gminy Wschowa na lata 2026-2028 jest odpowiedzią na zmieniające się potrzeby mieszkańców, w tym seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi. Realizowany przez Centrum Usług Społecznych Program obejmuje wachlarz działań – od usług

usprawniających, terapeutycznych i edukacyjnych, przez profilaktyk zdrowotną, po wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego – w pełni bezpłatny dla odbiorców. Program kładzie nacisk na indywidualizację usług, dostępność, współpracę międzysektorową oraz aktywizację społeczności lokalnej, a jego skuteczność będzie monitorowana przy użyciu wskaźników ilościowych i jakościowych. Finansowanie zapewniają środki zarówno z budżetu gminy jak i dotacji z projektu „Centrum Usług Społecznych we Wschowie – lokalne wsparcie na miarę potrzeb” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+).

Uzasadnienie

Projekt uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Usług Społecznych w Gminie Wschowa na lata 2026–2028” wynika z obowiązku oraz uprawnień gminy w zakresie prowadzenia i koordynowania działań z obszaru polityki społecznej, określonych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Celem Programu jest zwiększenie dostępu mieszkańców Gminy Wschowa do zintegrowanych, wysokiej jakości usług społecznych, odpowiadających na zidentyfikowane potrzeby wspólnoty lokalnej, w oparciu o zasady kompleksowości, podmiotowości, współpracy, pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych.

Podstawą opracowania Programu była „Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Wschowa”, przeprowadzona przez Lokalne Badania Społeczne. Diagnoza wykazała szereg wyzwań związanych m.in. ze zmianami demograficznymi, starzeniem się społeczeństwa, depopulacją oraz rosnącymi potrzebami w zakresie wsparcia rodzin, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób niesamodzielnych. Wskazano także na deficyty w zakresie oferty zdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, sportowej oraz potrzeby lepszej integracji i komunikacji społecznej.

Program zakłada realizację kompleksowych, sprofilowanych usług społecznych skierowanych do wszystkich mieszkańców Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem:

- osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin,
- rodzin z dziećmi,
- seniorów.

Realizatorem Programu jest Centrum Usług Społecznych we Wschowie, które pełni funkcję organizatora i koordynatora usług społecznych na poziomie lokalnym. Program określa katalog usług społecznych, tryb kwalifikowania uczestników, zasady dokumentowania uprawnień, a także źródła finansowania — w tym w szczególności środki EFS+. Przewiduje się, że planowane działania obejmą łącznie 225 mieszkańców Gminy Wschowa.

Realizacja Programu przyczyni się do:

- poprawy jakości życia mieszkańców,
- zwiększenia dostępności usług blisko miejsca zamieszkania,
- wsparcia rodzin w opiece i wychowaniu dzieci,
- wzmocnienia aktywności i samodzielności osób starszych oraz niesamodzielnych,

— integracji społeczności lokalnej oraz budowania zintegrowanego systemu usług społecznych.

Przyjęcie Programu w formie uchwały Rady Miejskiej stanowi warunek formalny realizacji zadań wynikających z ustawy oraz umożliwia skuteczne planowanie, wdrażanie i monitorowanie usług społecznych w perspektywie lat 2026–2028.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.